

Møte for lukkede dører
torsdag den 23. januar 1964 kl. 10.

President: K j ø s .

D a g s o r d e n :

Innstilling fra militærkomiteen om leveranse av fire motortorpedobåter til De forente staters marine, mot erstatning ved gjenanskaffelse (Innst. S. nr. 85, jfr. St.prp. nr. 62).

Etter forslag av presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Møtet holdes for lukkede dører.
2. Regjeringens medlemmer og de i forretningsordenens § 54 nevnte funksjonærer gis adgang til møtet.
3. Avdelingssjef i Forsvarsdepartementet, oberst Erling Ulleberg, gis adgang til møtet.

Innst. S. nr. 85 - offentliggjort.

Debatten om saken på dagsordenen offentliggjort i Stortingstidende side 1805-1806.

Angående fiskerikonferansen i London og lekkasje fra fellesmøtet av den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite og fiskerikomiteen i den anledning.

Presidenten: Hr. Braadland har bedt om ordet før møtets slutt.

Braadland: Siden vi befinner oss bak lukkede dører i dag, vil jeg benytte anledningen til å minne om den henstilling jeg rettet til Presidentskapet sist fredag i forbindelse med lekkasjen fra utenriks- og konstitusjonskomiteen. Jeg vil gjerne få vite om Presidentskapet har behandlet saken, og hva det i tilfellet har gjort.

Samtidig vil jeg benytte anledningen til å komme tilbake til spørsmålet om å avholde et møte om selve fiskerigrensesaken i Stortinget. Saken er så stor og har krav på så stor interesse at Stortinget må få anledning til å debattere fiskerigrensesaken slik som den nå står. Jeg vil gjerne vite hvordan det ligger an, og om det er mulighet for en slik debatt.

Saken er den at til det siste møtet i utenriks- og konstitusjonskomiteen - det ble holdt kl. 9.30 sist onsdag - kom vi uten å ha fått noen dokumentasjon på forhånd. Idet vi gikk inn ad døren, fikk vi stukket i hånden forskjellige

dokumenter på 10-12 sider som vi altså skulle ta standpunkt til i samme møte. Det sier seg selv at diskusjonen da måtte bli noe forvirret, og de standpunkter som kom fram, hadde forutsetninger som Regjeringen kanskje ikke var fullt klar over. Det er derfor, når vi nå står foran en ny omgang forhandlinger i London, nødvendig at Regjeringen får vite akkurat hvor Stortinget står, og hvor langt Stortinget vil tøye seg i denne sak.

Presidenten: Presidenten kan opplyse at utenriksministeren vil gi en redegjørelse i Stortinget om fiskerikonferansen i London og spørsmål i forbindelse med denne.

Med hensyn til det spørsmål hr. Braadland reiste angående lekkasjen, kan presidenten opplyse at Presidentskapet arbeider med den saken, og det vil da være naturlig å komme tilbake til dette spørsmål i forbindelse med utenriksministerens redegjørelse i Stortinget.

Røiseland: For at ein slik praksis ikkje skal få presedens, vil eg gjerne ha sagt at eg ikkje er sikker på at det er høve til å referere frå møte i utanrikskomiteen endå om det er i lukka møte i Stortinget.

Braadland: Til hr. Røiselands bemerkning vil jeg si at det ikke er blitt referert noe fra møtet i utenrikskomiteen. Jeg har tillatt meg å si såpass meget - men det er ikke fullt så meget - som det «Aftenposten» og Norsk Telegrambyrå tillot seg å skrive samme aften som møtet ble holdt.

Med hensyn til spørsmålet om når vi kan få et møte om fiskerigrensespørsmålet i Stortinget, vil jeg gjerne få vite om presidenten kan antyde et tidspunkt, eller om det vil bli den 23. eller 24. februar, umiddelbart før man skal ha det nye møtet i London?

Presidenten: Noe tidspunkt kan presidenten ikke angi, men vil gjerne tilføye til den opplysning han gav, at utenriksministerens redegjørelse vil bli gitt i lukket møte.

Borgen: Jeg bad om ordet for å reservere meg mot hr. Røiselands uttalelse. Riktignok er den utvidede utenrikskomite en rådgivende komite, men jeg synes ikke vi kan anlegge en så streng målestokk på det arbeid som pågår der, at vi skulle være forhindret fra å snakke om ting som foregår i den utvidede utenrikskomite, i samlet møte i Stortinget når møtet er lukket. Det er ikke aktuelt i dag - som hr. Braadland sa, har det ikke vært referert noe fra det som ble behandlet i komiteen - men jeg vil gjerne reservere meg mot en så streng fortolkning av vår arbeidsordning at det ikke skulle kunne finne sted. I dette tilfelle er det et annet moment som gjør det enn mer tvilsomt å anlegge en så streng målestokk, nemlig at det gjelder saker fra et kombinert møte av den utvidede utenrikskomite og sjøfarts- og

fiskerikomiteen. Vi bør vel ikke være så formalistiske at vi hindrer en naturlig og en utførlig behandling av viktige saker i plenum i Stortinget.

Ingvaldsen: Så vidt jeg forstod, uttalte presidenten at utenriksministerens redegjørelse vil bli gitt for lukkede dører. I så fall har jeg allerede fått svar på ett spørsmål jeg tenkte å stille, og er fornøyd med det.

Det annet spørsmål var det som er reist av hr. Braadland, om mulig lekkasje fra det nevnte møte i den utvidede utenrikskomite. Jeg finner det riktig at spørsmålet om denne lekkasje blir tatt opp i et hemmelig møte i Stortinget. Det er så vidt jeg husker, ikke første gang at vi har opplevet noe slikt, og det er etter min mening helt utilfredsstillende at det ikke skal være mulig å gjennomføre drøftelser her i huset uten at man kan lese dagen etter i avisene hva som har foregått. Jeg vil derfor henstille til Presidentskapet at denne saken om lekkasjene kan bli behandlet på ganske bredt grunnlag i Stortinget, og at man så vidt mulig også forsøker å klarlegge det faktiske forløp ved siste hendelse før det møtet.

Hegna: Jeg tror ikke at spørsmålet om omtale av forhandlinger i den utvidede utenrikskomite i hemmelig møte i Stortinget er helt så enkelt som representanten Røiseland syntes å mene, etter de uttalelser han kom med her. Jeg skulle anta at hans uttalelser nokså langt på vei ville holde i forholdet til åpne møter i Stortinget. Men jeg tror han går noe for langt når det gjelder forholdet til lukkede møter i Stortinget. Det tror jeg blant annet man vil ha støtte for i den bestemmelse i forretningsordenen at ved krav eller anmodning fra fire medlemmer av den utvidede utenrikskomite kan de spørsmål som der behandles, bli tatt opp i hemmelig møte i Stortinget. Ikke at det skulle gi grunnlag for referat fra forhandlingene, men det innebærer jo også at det er en slags parallellitet her, en indre sammenheng, i forhandlinger i den utvidede utenrikskomite og i lukket møte i Stortinget, slik forretningsordenen har etablert, og som man ikke kan se bort fra i sammenheng med et slikt spørsmål som det som her er reist. Akkurat i det tilfelle som her foreligger, er vel saken den at det i hr. Braadlands innlegg ikke ble sagt noen ting når det gjaldt forhandlingene i den utvidede utenrikskomite som ikke allerede har stått i avisene. At det da skulle være noen betenkelighet ved å omtale dette her i hemmelig møte, har jeg litt vanskelig for å forstå.

Jeg vil ellers si meg glad for at det nå vil bli gjort tiltak til at de problemer som knytter seg til fiskerigrenseforhandlingene, kan bli redegjort for og drøftet i lukket møte i Stortinget.

Finn Moe: Siden hr. Hegna gjentok noe som også hr. Braadland var inne på, finner jeg å måtte reservere meg mot det. Han sier at det som ble referert fra møtet i den

utvidede utenrikskomite, hadde allerede stått i avisene. Ja, det stod i avisene, men det stod der som noe som man har erfart. Ved å referere fra komiteen akkurat det samme bekrefter man det som stod i avisene, så man kan ikke bruke den unnskyldningen.

Ellers vil jeg bare få lov til å si at det står i reglementet at saker som er behandlet eller brakt fram i den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite, skal legges fram for Stortinget i møte når minst fire medlemmer krever det, så det er jo adgang til å få brakt enhver sak inn for Stortinget. Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt man da i et stortingsmøte kan referere hva som er foregått i komiteen, må jeg si at jeg nærmest heller til hr. Røislands standpunkt, at det er det lite adgang til når det da ikke dreier seg om en innstilling fra den utvidede utenrikskomite. Og endelig til slutt:

Det er jo ikke første gang det forekommer lekkasje. Av og til har det vært mulig å oppspore hvor lekkasjen var, av og til har det i medfør av forholdene ikke vært mulig, og denne gang vil det være meget vanskelig å finne fram til hvordan lekkasjen er foregått. Det eneste som man kan gjøre, er for Stortingets og stortingsrepresentantenes vedkommende å innskjerpe at det som behandles hemmelig i Stortinget og i den utvidede utenrikskomite, er også *virkelig* hemmelig, det er ikke ting som man snakker om i restauranten osv. Jeg var ikke selv på det møtet som det lekket ut fra, men det ble meg sagt at det var allment kjent i restauranten at det skulle være, og etterpå at det hadde vært et møte i den utvidede utenrikskomite. Da må man ikke forundre seg over at det kan ha lekket ut noe mer enn akkurat det.

Braadland: Det forbauser meg at utenrikskomiteens formann kan mene at vi ved en diskusjon i et lukket møte her i Stortinget ikke skulle kunne referere de standpunktene som er tatt i et tidligere møte i den utvidede utenrikskomite. Det er klart at vi må kunne gjøre det. Vi må blant annet ganske nødvendig kunne referere åpent i et stortingsmøte om samme sak, hva som foregikk i komiteen, og hvorledes diskusjonen gikk, og hvilke standpunkter som ble fremmet fra forskjellige sider, ikke minst fra Regjeringens side, og eventuelt divergenser i de standpunkter som Regjeringen har tatt i et lukket komitemøte, og de som den tar i et lukket stortingsmøte. Det er uunngåelig å komme inn på diskusjoner i den utvidede utenrikskomite i et lukket stortingsmøte. Men jeg er enig i at det skal være et *lukket* stortingsmøte.

Bondevik: Det hender at ein kan koma opp i situasjonar som er av det slaget at eit reglement ikkje dekkjer alle tilfelle, og når det gjeld denne saka, har me eit typisk slikt døme etter mitt skjøn, for det var ikkje eit møte i den utvida utanrikskomiteen ein hadde, men det var eit kombinert møte mellom den utvida utanrikskomiteen og sjøfarts- og fiskerikomiteen. Difor er det ikkje sikkert at dei reglar som

gjeld for eit løynt møte i den utvida utanrikskomiteen, absolutt skal gjelda når det er fleire komitear til stades. Men eg trur ikkje at ein skal driva flisespikkeri i dette spørsmålet.

Eg ser det slik at fiskerigrensespørsmålet etter kvart har vorte så vanskeleg at det ville vera nær sagt uforsvarleg om berre to komitear skulle drøfta det og eventuelt gje råd til Regjeringa, som har ansvaret i dette spørsmålet. Eg kan ikkje skjønna at det ville vera brot på noko reglement om eg seier i eit løynt møte i Stortinget akkurat det same som eg har sagt i eit møte mellom den utvida utanrikskomiteen og sjøfarts- og fiskerikomiteen. Den fridomen må ein representant ha. Ein treng ikkje difor kalla det for eit referat frå det møtet. Men det er då eit *samla* storting som i tilfelle gjev uttrykk for den meininga som Stortinget har, og ikkje to komitear. Difor trur eg at i dette tilfellet, som er ekstraordinært, må Stortinget stå heilt fritt når det tek opp dette spørsmålet etter ei utgreiing av utanriksministeren. og etter mitt skjøn bør eit slikt møte koma snart.

Me veit ikkje korleis utviklinga går. Det kan verta akutt i London med tingingane, og då må dei som representerer Regjeringa der, veta kvar ein har Stortinget. Difor synest eg at ein skal ikkje her hefta seg ved paragrafar i reglementet. Ynskjer Stortinget, eit *samla* storting, den framgangsmåten som ein i tilfelle vert samd om, har også Stortinget høve til å setja paragrafar i reglementet ut av kraft dersom desse skulle vera ei hindring for eit slikt møte.

Stray: Siden spørsmålet om hva det er lov til og hva det ikke er lov til å referere fra møter i komiteer - og særlig da fra den utvidede utenrikskomite - er brakt opp til debatt, føler jeg trang til å si at jeg tror meget av den diskusjon som fra tid til annen oppstår om det, skyldes at vi faktisk ikke har klare regler om disse ting i vårt reglement, og det synes jeg er en feil. Det gjelder også komiteene i sin rene alminnelighet, idet det jo også når det gjelder vanlige komitemøter, egentlig heter at referat av det som er skjedd i møtene, ikke skal finne sted - selv ikke i stortingssalen. Men man forsynder seg i noen grad mot dette, og da oppstår det gjerne diskusjon om hvor langt denne plikt til å holde tett om det som blir sagt i komiteene, strekker seg. Jeg synes det var rimelig om disse ting fikk en klarere, en presis utforming i reglementet, og særlig, vil jeg si, vil det være ønskelig når det gjelder den komite vi nå har drøftet, nemlig den utvidede utenrikskomite. Jeg vil få lov å gjøre oppmerksom på at når det gjelder hemmeligholdelse av drøftelser der, står det intet annet i reglementet enn følgende:

«Utenriksministeren kan kreve at forhandlingene skal holdes hemmelige - helt eller delvis.»

Noe annet står det ikke i reglementet om behandlingsmåten når det gjelder hemmeligholdelse, så vidt jeg kan se. En annen ting er jo at det er fast praksis at

dette skal holdes svært så fortrolig - så fortrolig at man ikke engang skal referere at møtene holdes. Men jeg vil gjerne si at når man allikevel behandler denne sak på grunn av antydninger om lekkasje med videre, ville det også være rimelig at Presidentskapet så på om man ikke kunne få noe mer presist utformede regler å holde seg til når det gjelder disse spørsmål, og tenkte hele saken litt mer igjennom rent prinsipielt - også f.eks. i relasjon til et slikt spørsmål som hvorvidt det bør være adgang til å fremkomme med kritikk av en komites arbeid - og jeg tenker da kanskje særlig på utenriks- og konstitusjonskomiteens arbeidsmåte - i et hemmelig stortingsmøte.

Røiseland: Eg er samd i at det bør haldast eit lukka møte i Stortinget om fiskerigrensespørsmålet, slik som både hr. Braadland og andre har sagt.

Når det så gjeld reglementet, har eg ikkje tenkt å drive med flisespikking, men eg ville ha reservert meg mot at ein viss praksis skulle få presedens. Eg er samd med hr. Bondevik i at sjølv sagt må ein medlem av den utvida utanrikskomite ha rett til å kunne stå fram og seie det same i eit lukka møte i Stortinget som han sa i utanrikskomiteen; men eg er ikkje sikker på at han skal ha rett til å referere kva andre medlemmer har sagt, eller kva statsråden har sagt. Eg trur ikkje at den saka er så heilt kurant. Eg trur nok vi kunne finne fram døme - dersom ein ville gjere det, og ein hadde høve til det - på at vi kan kome opp i uføre om vi skal følgje den praksis at alt som nokon seier i den utvida utanrikskomiteen, kan refererast i eit lukka stortingsmøte. Men eg trur at det kan vere grunn for Presidentskapet til å sjå nærare på dei reglane, eg trur ikkje dei er heilt klåre.

Stortingspresident Langhelle: Det er vel naturleg å ta en litt bredere debatt enn vi kan ha i dag, i det hemmelige møte som vi får kanskje allerede i neste uke. Det kan kanskje bli mulig å få dette lukkede møte om fiskerigrensespørsmålet allerede i løpet av neste uke. I mellomtiden vil da Presidentskapet overveie den anmodning som er kommet fra hr. Braadland, og også de anmodninger som er kommet fram i det ordskifte som nå har funnet sted.

Jeg vil allikevel allerede nå og med én gang reservere meg mot den fortolkning som hr. Braadland kom med. Det behandles i den utvidede utenrikskomite saker som er av en slik karakter - jeg tenker bl.a. på sikkerhetspolitikken - at det må være helt klart at det som fortelles i den utvidede utenrikskomite, sies i et lukket møte, og at det ikke kan refereres utenfor denne komites vegger uten spesielt vedtak i komiteen. Jeg mener at i et sånt tilfelle vil regelen om at minst fire medlemmer av komiteen kan bringe en sak inn for Stortinget, ha helt klar og ubegrenset gyldighet. Jeg vil gjerne ha sagt dette for at det ikke skal være tvil til stede.

Ellers tror jeg at om man kanskje ikke finner fram til synderen eller synderne i den aktuelle lekkasje, så bør vi allikevel innskjerpe aktsomheten, og kanskje punkt for punkt se om vårt system der er så vanntett som det bør være i saker som denne.

Ingvaldsen: Jeg er i øyeblikket ubetinget mest opptatt av denne konkrete, praktiske sak om sjøgrensen, og jeg konstaterer igjen med tilfredshet at den vil komme opp i et hemmelig møte.

Debatten her i dag har imidlertid også utviklet seg i retning av en reglementsdebatt, og da spesielt når det gjelder taushetsplikten. Jeg er i det store og hele iallfall i øyeblikket enig i det stortingspresidenten sa nå, og jeg vil også tillate meg å peke på § 53 i reglementet, som jo er den eneste paragraf som i virkeligheten omhandler taushetsplikten. Jeg tillater meg å sitere.

«Representantene har taushetsplikt for alle saker som behandles for lukkede dører i Stortinget eller avdelingene, og dessuten for behandlingen av slike saker i komitéene og i den utvidede utenrikskomité. Første gang en representant møter, skal han gi taushetserklæring etter et formular som Presidentskapet har fastsatt.»

Så vidt jeg forstår, er denne paragraf uten reservasjoner når det gjelder taushetsplikten. Det som kanskje kan være uklart, og som jeg også har inntrykk av at det er forskjellige oppfatninger av her nå, det er om taushetsplikten kun gjelder utad, altså utenom stortingsrepresentantenes krets, eller om den også gjelder fra komite til øvrige stortingsrepresentanter. Det er jo det som er spørsmålet, og jeg vil si at når det gjelder den utvidede utenrikskomite, har jeg oppfattet det slik at det der kan bli forelagt spørsmål til drøftelse som er av sådan art at man venter at det som blir sagt, skal være innen de fire vegger i den utvidede utenrikskomite. Men jeg er helt enig i at disse spørsmål bør være helt klarlagt. Jeg vil også si at jeg har reagert mange ganger mot at man sitter i restauranten osv. og diskuterer saker fra møter i f.eks. den utvidede utenrikskomite. Det kan etter min mening ikke være forsvarlig.

Erling Petersen: Den uenigheten som synes å foreligge om hva som kan refereres og hva som ikke kan refereres, og hvor langt taushetsplikten skal gå, tror jeg skyldes at man her blander sammen to forskjellige ting. En ting er den egentlig hemmelige behandling, hvor taushetsplikten gjelder etter reglementet. For dokumenter fordres det at de skal påføres enten «Hemmelig» eller «Fortrolig»; og når det gjelder møter, skal det særskilt besluttes at de skal holdes for lukkede dører, bortsett fra den utvidede utenrikskomite, som alltid holder møter for lukkede dører om ikke annet blir bestemt. Og i de tilfelle er det klart at taushetsplikten gjelder.

Men Stortinget i plenum er den aller høyeste myndighet, og jeg kan ikke se at det er noen berettigelse for den påstand at noen underavdeling av Stortinget, eventuelt en komite, kan holde noe borte fra plenum med den begrunnelse at det skal behandles hemmelig.

Når det er oppstått en viss forvirring, tror jeg det skyldes at man blander inn et annet saksforhold, nemlig det hensiktsmessige i en parlamentarisk forsamling i å ha en - skal vi si - avsilingsinstitusjon mellom komiteene og plenum og når det gjelder komiteenes arbeid og offentligheten, for derved å effektivisere komitearbeidet. Vi vet at der foregår det tautrekkinger, der er det muligheter for kompromisser, og det vil svekke sjansen til å komme fram til slike løsninger hvis hele veien fram til sluttresultatet skulle kunne klarlegges, og man skulle stå ansvarlig for alle de faser man eventuelt har vært med på på veien. Det er derfor som alle vet, også alminnelig at man ikke, som det heter, refererer fra komitearbeidet. Men det er ingen reglementsforpliktet taushetsplikt, det er en ren gentlemen's agreement, og som sådan vil den selvsagt også gjelde den utvidede utenrikskomite og behandlingen der av hemmelige saker. Vi vet at denne gentlemen's agreement brytes av og til. Det vil som regel alltid bli påtalt av den annen part, og de fleste liker vel ikke å bli påført noe brudd på denne regel. Men jeg vil understreke igjen at dette resonnement kan ikke brukes når det gjelder selve sakens realitet, dens forhistorie og faser fram til avslutningen. Derfor vil det ikke kunne anvendes f.eks. om en komites beslutninger, for her er det samme hensyn ikke lenger til stede.

Borten: Jeg er ikke enig med hr. Røiseland slik han uttrykte seg i denne saken. Jeg hørte for min del også på hr. Braadlands første innlegg, og jeg hørte ikke noe der som kunne gi oppfordring for hr. Røiseland til å reise spørsmålet om det overhodet er riktig å bringe fram hva som foregår i den utvidede utenrikskomite i et lukket møte. Der er jeg i hovedsaken enig i det som er sagt av representantene Bondevik og Hegna, og nå sist av hr. Erling Petersen.

I det andre innlegget som hr. Braadland hadde, synes jeg derimot han gikk utenom poenget ved å si at det måtte gå an å referere fra den utvidede utenrikskomites møter her i lukket møte. Det er nemlig ikke det som er poenget, etter mitt skjønn. Her deler jeg som sagt hr. Hegnans oppfatning, at når det står at endog kun fire medlemmer kan bringe enhver sak inn for plenum, så ligger det deri at da må nødvendigvis diskusjonen gjenta seg og standpunktene gjentas her, hvis det hele skal ha noen verdi eller bli en realitet.

Og her er det et poeng som jeg mener man skal være oppmerksom på. Det er den praksis som Regjeringen har innført, og som vi har opplevd ved flere tilfelle, nemlig at når det blir debatt om en sak i åpent stortingsmøte, og det blir avdekket en viss uenighet, har utenriksministeren sagt: Ja, men vi har forelagt saken for den utvidede utenrikskomite

og rådført oss med den, og det var ingen som nyttet høvet til å bringe saken inn for plenum. Ergo tar de hele det norske storting til inntekt for Regjeringens standpunkt.

Jeg mener at hvis en slik praksis skal bli etikette, må det selvsagt ha til følge at det som foregår i den utvidede utenrikskomite, også kan diskuteres helt ut i lukket stortingsmøte. På annet vis kan ikke jeg se at det er riktig at man tar hele Stortinget til inntekt for et syn. Det må etter min mening ha til konsekvens at saken også kan belyses i et lukket plenums møte i Stortinget.

Finn Moe: Det er vel ingen her som har hevdet at man når en sak bringes over fra den utvidede utenrikskomite til Stortinget i lukket møte, ikke kan holde akkurat det samme innlegg der som man eventuelt har holdt i den utvidede utenrikskomite, og forfekte de samme synspunkter osv. Det er jo ikke det saken dreier seg om, men spørsmålet er om man kan referere direkte fra den utvidede utenrikskomite i et slikt lukket stortingsmøte og f.eks. si at i møte i den utvidede utenrikskomite hadde den og den representant et annet standpunkt enn det han inntar i dag osv., det er det jeg er i tvil om.

Når det siste taler, hr. Borten, sa at Regjeringen ved å konferere med den utvidede utenrikskomite tar hele Stortinget til inntekt for det standpunkt som den utvidede utenrikskomite eventuelt har godkjent, tror jeg ikke det er riktig. Den tar ikke hele Stortinget til inntekt for standpunktet. Det som den har gjort, er at den gjennom den utvidede utenrikskomite har konferert med de partier som der er representert, og det har da altså ikke der vært nedlagt noen innsigelse.

Jeg tror i grunnen at det på mange måter er nettopp det som har vært hensikten med den utvidede utenrikskomite. Den er ikke noen ordinær stortingskomite, den sammenkalles i spesielle tilfelle. Hvis man ser på den del av § 11, punkt 12, i reglementet som gjelder den, vil man se at dette framgår ganske tydelig. Det avsnittet begynner med:

«Denne komité kan utvides ved tilkallelse av Stortingets president og visepresident (hvis disse ikke er medlemmer av komitéen på forhånd), samt militærkomitéens formann og inntil åtte av valgkomitéen, under hensyn også til partienes forholdsmessige representasjon, oppnevnte medlemmer.»

Etter at det er gjort oppmerksom på at komiteen også kan sammenkalles mellom sesjonene, står det om dens oppgave:

«Dens oppgave er med Regjeringen å drøfte og i tilfelle avgi til Stortinget innstilling om særlige utenrikske spørsmål og beredskapssaker» - «i tilfelle avgi», den er ikke nødt til det hvis den ikke selv synes at dette er nødvendig - «og hva dermed står i forbindelse. Sådan drøftelse bør finne sted før viktige beslutninger fattes.»

Selve situasjonen da denne komiteen ble skapt, først under navn av beredskapskomite - det var vel allerede i 1948 at dette ble gjort, senere gikk den over til å hete den utvidede utenrikskomite - tyder jo også på at det nettopp var for å ha et spesielt organ hvor Regjeringen og de forskjellige statsråder kunne komme i kontakt med Stortinget på en enklere måte. Jeg tror at man må ha det for seg når man drøfter komiteen, dens arbeidsmåte og dens reglement, at dette er ikke noen helt ordinær stortingskomite.

Rakel Seweriin: De to sakene som er reist her - fiskerikonferansen i London og en eventuell lekkasje - egner seg etter min mening ikke til debatt slik som de ligger til rette i dette møtet. Jeg vil gjerne ha sagt det fordi jeg ikke ønsker å bli tatt til inntekt slik, at fordi om man tier stille, skulle man eventuelt være enig i merknadene som er falt her. Jeg ønsker blant annet å reservere meg mot uttalelser som er kommet fra hr. Borten og hr. Braadland. Men jeg mener at det heldigste er at denne debatt slutter, fordi det ikke ligger til rette slik at alle kan få sagt det de mener i dette møtet. Vi kan ikke bli ferdig med disse spørsmål nå. Vi bør stoppe debatten nå og komme tilbake til saken en annen gang.

Borten: For å bringe klarhet i det viktige spørsmålet vil jeg gjerne spørre representanten Rakel Seweriin hvilken uttalelse fra hr. Borten som det ble tatt reservasjon mot.

Rakel Seweriin: - Nei, det vil jeg ikke svare på nå, fordi jeg mener det riktige er at vi nå slutter debatten og så kommer tilbake til den i et annet møte når saken er bedre utredet, og vi har et riktigere utgangspunkt.

Borten: Det er nok.

Presidenten: Flere talere har ikke forlangt ordet, og debatten er avsluttet.

Tilleggsprotokollen ble deretter opplest uten å foranledige noen bemerkning.

Møtet hevet kl. 10.50